

Düzyazı Türleri

1. Gönülümüzün güzelliği sevgi ise beynimizin güzelliği de düşünebilme yeteneğimizdir. O yeteneği her an, her dakika kullanalım. Unutmayalım ki düşünen insan, özgür insandır. Kişi düşünebiliyorsa pek çok sorununu çözümleyecek, pek çok şeyi bilecektir. Herkesi dinleyin. Annenizi, babanızı, arkadaşlarınızı dinleyin. Sonra da düşünün ve sorular sorun. Neden? Nasıl? Nerede? Sonra da oturup kararlarınızı kendiniz alın. Kararları yalnız aldığınız zaman, eziyetler de güçlükler de sonuç da bütününü size aittir artık. Karar alırken sorumluluk almayı da bilin. İşte bu, büyümek ve olgunlaşmaktır; özgür insan olma yolunda atılan ilk adımdır.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Röportaj B) Makale
C) Otobiyografi D) Anı
E) Deneme

2. Babamın dostları içinde çocukların en sevdiği yüz onun, millî şairin, yüzüydü. İstanbul'da Serencebey yokuşundaki evi çocukluğumdan kalan en aydınlık kareler arasındadır. Evine gittiğimiz zaman sıralanır, elini öperdik. Biraz kalın ve daima ıslak dudaklarının temasını yanaklarımda, alımda hâlâ duyuyorum. Şiirlerini okumasını isterdik. Zaten o da bunu bizden beklerdi. Derhal gözlüğünü itina ile takar, cebinden çıkardığı kâğıtlardan yeni şiirlerini sanki büyük bir topluluk karşısında bulunuyormuş gibi heyecanla, ciddiyetle okurdu. Birkaç şiiri vardı ki onları okurken biz çocuklar ağlayacak hâle gelirdik.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Biyografi B) Deneme
C) Otobiyografi D) Anı
E) Röportaj

3. Aşağıdakilerden hangisi fıkra (köşe yazısı) türünün özelliklerinden biri değildir?

- A) Bu yazılar kalıcı, uzun ömürlü olma niteliğine sahip değildir.
B) Daha çok bireysel, felsefi ve içe dönük sorunlar üzerine yazılan yazılardır.
C) Türk edebiyatına gazete ile birlikte gelen bir türdür.
D) Güncel konular üzerine yazılan yazıları kapsayan bir türdür.
E) Fıkra yazarı, öne sürdüğü görüşleri kanıtlayıcı bilgilerle desteklemek zorunda değildir.

4. I. Bir geççeğin inceleme, araştırma, gezip görme yoluyla belgelere de başvurularak yansıtıldığı yazı türüdür.
II. Özgürce seçilen bir konuda okuyucuyu sıkmadan, konuşma havasında yazılan yazı türüdür.
III. Bir sanat yapıtını ya da kişiyi olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendiren yazı türüdür.
IV. Bir kişinin ya da grubun gezip gördüğü yerleri, orayla ilgili izlenim ve tespitlerini anlattığı yazı türüdür.

Numaralanmış açıklamalarda, aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Eleştiri B) Söyleşi
C) Makale D) Röportaj
E) Gezi yazısı

5. İnsanın ya da insan topluluklarının başlarından geçmiş ya da geçmesi muhtemel olan sosyal, siyasi, psikolojik, ekonomik, askerî vb. olayların belli bir sisteme bağlı olarak anlatıldığı hacimli, olay anlatımına dayalı metinlere ---- denir. ---- ise bu türden, şahıs kadrosunun az olması, geniş hacimli olmaması ve genellikle tek bir olay etrafında gelişmesi yönleriyle ayrılır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Roman – Hikâye
B) Hikâye – Roman
C) Makale – Fıkra
D) Biyografi – Otobiyografi
E) Roman – Tiyatro

6. Bilindiği gibi ülkemizin büyük bir bölümünde kurak ve yarı kurak iklim egemendir. Tarımsal üretimimiz ise önemli ölçüde hava koşullarına bağlıdır. Örneğin 1973 yılında kuraklık nedeniyle yalnız tahıl ürünlerindeki kayıp yaklaşık 2,5 milyon ton civarında olmuştur. Bu durumda sulama, olağan yağışlarla karşılanamayan su gereksinimini sağlamada, bitkisel üretimin artırılmasında önemli bir etken olmaktadır.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale B) Röportaj
C) Fıkra D) Eleştiri
E) Deneme

Düzyazı Türleri

7. I. Kahramanlar sıradan, halktan insanlardır.
II. Konu genellikle günlük hayattan alınır.
III. Yer, zaman ve olay birliğine uyularak yazılır.
IV. Çirkin olaylar sahnede gösterilmez.

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri "trajedi"ye aittir?

- A) I. ve III. B) I. ve IV.
C) II. ve III. D) II. ve IV.
E) III. ve IV.

8. Halk dilinde oluşan, yaratıcısı belli olmayan bir anlatı türüdür. Bu eserler daha sonra bir yazar tarafından yazıya geçirilir. Olaylar tamamen hayal ürünüdür. Yer ve zaman belli değildir. Kahramanlar insanüstü özellikler gösterir. Çoğu kez evrensel konular işlenir. Bu türde eğitcilik esastır.

Bu parçada özellikleri verilen edebî tür aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Orta oyunu B) Destan
C) Hikâye D) Masal
E) Roman

9. Aşağıda ayraç içinde verilen terimlerden hangisi birlikte verildiği açıklamaya uygun değildir?

- A) Uzman bir kişinin topluluk karşısında alanıyla ilgili bir konuda yaptığı öğretici konuşmadır. (Konferans)
B) Bir konu ya da sorun üzerinde bir başkan ve konuşmacıların bir karara varmaktan çok konuyu çeşitli yönleriyle değerlendirmek, düşünce alışverişinde bulunmak için yaptıkları tartışmadır. (Panel)
C) Akademik değer taşıyan konuların çeşitli yönleri üzerinde, konuşun uzmanı kişilerce yapılan seri konuşmalardır. Bilimsel ve ciddi bir havada geçen bu tür, konunun önemi ve uzunluğuna göre oturumlar hâlinde birkaç gün de sürebilir. (Açık oturum)
D) Toplumu ilgilendiren bir konuda uzman konuşmacılarla birlikte dinleyicilerin de söz alarak yaptıkları tartışmadır. Başkan önce konuşmacılara sonra dinleyicilere söz hakkı verir. (Forum)
E) Bir konunun iki karşıt yönü üzerinde iki grubun bir başkan yönetiminde ve jüri karşısında yarışma havasında gerçekleştirdikleri tartışma çeşididir. (Münazara)

10. Roman ve hikâye türünün karşılaştırılması ile ilgili olarak aşağıda verilen cümlelerden hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Romanda olaylar, hikâyede ise bir tek olay vardır.
B) Roman serim, düğüm, çözüm bölümlerinden oluşan hikâyede böyle bir plan yoktur.
C) Her iki türde de olay, kişi, yer ve zaman unsurları vardır.
D) Romanda ayrıntılara yer verilirken hikâyede yüzeysel bir anlatım söz konusudur.
E) Hikâyede kişi sayısı azken romanda kalabalık ve çeşitlidir.

11. Aşağıdakilerden hangisinde boş bırakılan yere ayraç içindeki sözcük getirilirse tanım yanlış olur?

- A) - - - -, yaşamdan edinilen izlenimlerin, günü gününe tarih belirtilerek yazıldığı yazılardır. (Günlük)
B) - - - -, bir düşünürün, bir sanatçının kendi yaşam öyküsünü anlattığı yazılardır. (Otobiyografi)
C) - - - -, bir haberi, dileği veya duyguyu yanımızda olmayan birine iletmek amacıyla yazılan yazılara denir. (Mektup)
D) - - - -, kişiler, hayvanlar, bitkiler ve cansız varlıklar olan, ders verici kısa hikâyelerdir. (Fabl)
E) - - - -, bir gerçeği açıklamak, bir konuda görüş öne sürmek amacıyla yazılan, ispat kaygısı taşıyan bir yazı türüdür. (Fıkra)

12. Aşağıdaki bilgilerin hangisi yanlıştır?

- A) Orta oyununda sanatçılar, yazılı metinlere dayalı olarak rollerini icra ederler.
B) Tek kişinin çeşitli hikâyeler anlatarak insanları eğlendirdiği geleneksel oyuna meddah denir.
C) Orta oyunu; giriş, söyleşme, fasıl ve bitiş olmak üzere dört bölümden oluşur.
D) Karagöz oyununda başkahraman Karagöz'dür, okumamış bir halk adamını canlandırır.
E) Orta oyunu, Karagöz'ün perdeden meydana inmiş şeklidir.

Adı : .....
Soyadı : .....
Sınıf : .....
NO : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru : .....
Yanlış : .....
Boş : .....
Puan : .....